

ساکن سکوی آینده
گفتارهایی در بزرگداشت **عبدالحسین وهابزاده**
کنشگر و بنیانگذار مدرسه طبیعت در ایران

تحدید ذخایر ارزی
کاهش قیمت ارز و سکه در روزهای اخیر در گفت و گو با:
سیدکمال سیدعلی، علی فخرموحدی و محمد کشتی آرای

از نهضت تا پادکست
یادداشت سردبیر درباره **امیر خادم**
و کاری که در فاجرای مشروطه می کند

گفتارهای تحلیف

بازخوانی کلیدواژه‌های سخنرانی آغازین رؤسای جمهور در مجلس

پزشکیان:
نتوانیم
به مردم
می‌گوییم

ظریف از معرفی احتمالی
کابینه در روز شنبه خبر داد

خرق عادت
در تشکیل دولت

اعلام شیوه انتخاب وزیر و رؤسای سازمان‌های مهم و معاونان رئیس جمهور از سوی آقای پزشکیان دو واکنش متفاوت را در پی داشت. یک گروه آن را نمایشی دانستند و معتقد بودند که این شیوه مناسب و کارآمدی برای انتخاب وزیر نیست. وزیر را باید رئیس جمهور با تعداد محدودی از مشاوران خود انتخاب و پس از رایزنی با مقامات عالی و مجلس معرفی نمایند. این شیوه‌ای است که در تمام ۱۳ دولت قبلی انجام شده؛ هر چند در دوره آقای خاتمی مشاوران این فرایند تعداد بیشتری بودند و یاد دوره آقای هاشمی به دلایل گوناگون کمتر بودند و خودشان به دلیل سابقه زیاد در مجلس سلطنت از دیگران بر شناخت افراد و نامزدها بود. در دولت قبل هم اخبار ناجسوری از این فرایند به گوش می‌رسید؛ ولی جالب‌ترین آن این بود که برای انتخاب جانشین حتی یک وزیر به جای وزاری رای نیاورد. چند ماه معطل می‌شدند! گروه دیگر که صدای راستاری داشتند، از شیوه دوم و اعلامی آقای پزشکیان دفاع می‌کردند و اگر اشکالی هم برای آن متصور بودند، آن را بسیار کمتر از اشکال شیوه اول می‌دانستند. در این شیوه، برای هر پست و مقامی، تعدادی از کارشناسان و وزرای سابق و افراد و نهادهای ذیربط کنار هم می‌نشینند تا افراد مناسبی را که خود را نامزد کرده‌اند، ارزیابی کنند و مطابق جدول معین و متغیرهای روشن ارزیابی کنند و بهترین‌ها را بر حسب ملاحظات تأیید شده معرفی نمایند. این کار با نظارت و اعتبارسنجی هم همراه بود تا مبادا خللی در نتایج نباشد. مجموعه این افراد به شورای راهبری آقای پزشکیان داده می‌شد و پس از طی کردن فرایندها و گفت‌وگوهای لازم، در این شورا هم رای دوباره داده می‌شد و نهایتاً، مجموعه‌ای با اولویت‌های کارگروه و شورای راهبری برای تصمیم نهایی به آقای پزشکیان و مشاوران نهایی ایشان ارسال شده است. در این فهرست‌ها ده‌ها نفر از افراد مدیر و کارشناس و بایرنامه حضور دارند که ارزیابی صلاحیتی مدیریتی و حرفه‌ای هم شده‌اند و همه آنها در دسترس است؛ کسانی که بسیاری از دست‌اندرکاران حتی نام آنان را ندانند. پس از این مرحله، در این مرحله، ملاحظات سیاسی هم به فرایند اضافه می‌شود و همین امر موجب شکاف میان نتیجه نهایی با فهرست شورای راهبری می‌شود. ولی این را نباید به عنوان ایراد در نظر گرفت؛ چون همه از ابتدا می‌دانستند که چنین اتفاقی به‌ناچار خواهد افتاد. با این ملاحظات، فرایند مذکور نهایتاً مشارکت بیش از ۵۰۰ نفر را جلب کرده، بلکه حدود ۱۵۰۰ نفر هم خود را در معرض داوری قرار داده‌اند.

تحلیل گروه بین‌المللی بحران از شرایط خاورمیانه پس از ترور رهبر حماس

اجتناب از جنگ

پس از یک ماه اعتراضات خشونت‌بار
شیخ حسینہ نخست‌وزیر بنگلادش
استعفا داد و از کشور فرار کرد

سرکوب و فرار

جشن معترضان در داکا پس از خیر استعفا وزیر بنگلادش / عکس: AP

قیام علیه تبعیض

چرا مردم بنگلادش بر سهمیه‌های ناعادلانه شوریدند و نخست‌وزیر را به زیر کشیدند؟

نخستین پرسش درباره قیام سه هفته اخیر مردم در بنگلادش و ریشه اعتراضات آنان که صدها کشته بر جای گذاشته این است که اعتراض اصلی آنها در این ۲۰ روز چیست (و در واقع چه بود) که در روز بیست و یکم به فرار خانم شیخ حسینہ نخست‌وزیر انجامید که گفته می‌شود داکا را به مقصد شهری در هند ترک کرده و ساختمان نخست‌وزیری را هم معترضان تصرف کرده‌اند. اعتراضات پس از آن در گرفت و وسعت یافت که دولت بنگلادش مصوبه‌ای را گذراند که به موجب آن قرار شد نیمی از پست‌های استخدام کشوری برای بعضی گروه‌های خاص در نظر گرفته شود. بر این اساس نزدیک به ۳۰ درصد از این مشاغل، برای بستگان آن دسته از آسیب‌دیدگان و کهنه‌سربازانی در نظر گرفته شد که در جنگ استقلال بنگلادش از پاکستان در سال ۱۹۷۱ میلادی حضور داشتند. معترضان این مصوبه را مصداق تبعیض و نوعی انحصارطلبی و محروم ساختن از مدیریت تخصصی و شایسته‌سالار دانستند و سر به شورش برداشتند. اعتراضات اما با سرکوب خونین مواجه شد و اگر چه دولت در ادامه عقب‌نشست و با حکم و دخالت دیوان عالی اکثر سهمیه‌ها هم لغو شد اما معترضان و خاصه دانشجویان خواستار عدالت برای خانواده‌های کشته‌شدگان شدند. کار به جایی رسید که پس از سه هفته اعتراضات خیابانی دیروز -دوشنبه- «شیخ حسینہ» نخست‌وزیر استعفا و بنگلادش را به مقصد هند ترک کرد. در واقع مثل زنی که خانه را به قصد خانه پدری با مادری ترک می‌کند. چراکه شکل‌گیری کشور بنگلادش حاصل استقلال خواهی مسلمانان شبه‌قاره از هند است که به تشکیل کشور پاکستان انجامید منتها در سرزمین تازه هم باز با تبعیض روبرو شدند.

مهرداد خدیبر
معاون سردبیر

پس از یک‌ماه اعتراضات خشونت‌بار، شیخ حسینہ، نخست‌وزیر بنگلادش بالاخره استعفا داد و از کشور فرار کرد. این پایان متشنجی برای ۱۵ سال حکومت حسینہ بود که با موج خارق‌العاده‌ای از اعتراضات موفقیت‌آمیز در سرنگونی دولت او رقم خورد. شیخ حسینہ در نهایت با بلگرد ارتش بنگلادش به یک شهر مرزی در هند فرار کرد و مشخص نیست که مقصد بعدی اش کجا خواهد بود. پس از فرار حسینہ، عده‌ای وارد اقامتگاه او شدند، وسایل داخل آن را برداشتند و مواد غذایی داخل یخچال‌ها را خالی کردند. شبکه‌های تلویزیونی بنگلادش تصاویری از معترضان خوشحالی را نشان داد که در سراسر داکا می‌رقصدند و شعار می‌دهند. شیخ حسینہ باسابقه‌ترین رئیس دولت زنی است که در انتخابات زانوپی با حذف رقبای اصلی خود برای چهارمین بار در قدرت باقی ماند. هزاران نفر از اعضای اپوزیسیون در آستانه انتخابات زندانی شدند. دولت بنگلادش از این نتیجه دفاع کرد اما ایالات متحده و انگلستان آن را بی‌اعتبار دانستند. حسینہ در دوران حکومت خود روابط با کشورهای قدرتمند از جمله هند و چین را گسترش داد اما روابط با آمریکا و دیگر کشورهای غربی با اعلام نگرانی‌هایشان از نقض حقوق بشر و عدم آزادی رسانه در این کشور عمدتاً مسلمان، دچار آسیب‌هایی شد. رقبای سیاسی شیخ حسینہ در محافل خصوصی او را رهبری خودکامه و تهدیدی در برابر دموکراسی کشوری می‌دانستند و اکثر بنگلادشی‌ها ناآرامی‌های کشوری را نتیجه رفتارهای اقتدارگرایانه‌اش می‌دانند. حسینہ ابتدا در سال ۱۹۹۶ به‌نخست‌وزیری رسید و سپس در سال ۲۰۰۸ تا همین دیروز در قدرت باقی ماند. تحلیل‌گران معتقدند زندگی سیاسی شیخ حسینہ با تراژدی همراه بوده است. در ۱۵ اگوست ۱۹۷۵، پدر حسینہ و اولین رهبر بنگلادش مستقل در یک کودتای نظامی ترور شد. در آن شب سرنوشته‌ها، زمانی که حسینہ ۲۸ ساله به‌همراه خواهر کوچک‌ترش در آلمان زندگی می‌کردند، گروهی از افسران ارتش وارد خانه آنها در داکا شدند، پدر و مادر و در کل ۱۸ نفر از اعضای فامیل و کارکنان آنها را کشتند. برخی معتقدند این عمل جنایتکارانه او را به سمت تثبیت قدرت بی‌سابقه‌ای سوق داد. تحلیل‌گران معتقدند این اتفاق انگیزه زندگی سیاسی او بوده است.

یاسمن طاهریان
سرتیگر گروه بین‌المللی